

Europos
Komisija

LIETUVOS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2015 M. GRUODIS

SKAITMENINĖS SUTARTYS EUROPAI

Kokių neišnaudotų galimybių Lietuva turi tarpvalstybinės e. prekybos srityje?

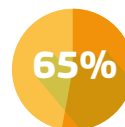
Įmonės

E. prekyba sparčiai auga, tačiau daug Lietuvos įmonių iki šiol neišnaudoja visų bendrosios skaitmeninės rinkos pranašumų. **Vos 8 proc. Lietuvos mažmenininkų** prekes internetu parduoda kitose ES šalyse gyvenantiems vartotojams. **Prekėmis internetu savo šalyje** prekiaujančių mažmenininkų skaičius yra tris kartus didesnis (24 proc.).

Skirtumus tarp nacionalinės sutarčių teisės kaip svarbią kliūtį tarpvalstybinei prekybai vertina **keturi iš dešimties Lietuvos** mažmenininkų (41 proc.), šiuo metu vykdančių prekybą internetu.

Jeigu visoje ES būtų taikomos bendrosios e. prekybos taisyklės, **65 proc. Lietuvos įmonių**, aktyviai vykdančių arba besidominčių galimybe vykdyti tarpvalstybinę prekybą internetu, „tikrai“ arba „tam tikru mastu“ pradėtų tarpvalstybinę prekybą internetu arba padidintų jos apimtį.

Vartotojai

Be to, Lietuvos vartotojai netenka galimybės gauti prieigą prie platesnės gaminių pasiūlos ir geresnių kainų. **Vos 11 proc.** Lietuvos vartotojų perka internetu iš kitų ES šalių. Vartotojų perkančių internetu savo šalyje, skaičius siekia 23 proc.

Daug ką lemia žemas pasitikėjimo lygis: **vos 33 proc. Lietuvos vartotojų jaučia pasitikėjimą** pirkdami internetu iš kitos ES šalies.

Trijų iš dešimties vartotojų, perkančių internetu iš kitų ES šalių, nerimo priežastys yra susijusios su pagrindinėmis sutarčių teisės sistemoje numatytais teisėmis, taikomomis tokiais atvejais kaip užsakymo nepristatymas, netinkamo ar pažeisto gaminio pristatymas bei nekokybiško gaminio pataisymas arba pakeitimas.

Ne mažiau kaip **70 mln. Europos Sąjungos vartotojų per pastaruosius 12 mėnesių susidūrė su viena ar daugiau problemų** vien dėl keturių populiariausių skaitmeninio turinio rūšių (muzikos, antivirusinių programų, žaidimų ir duomenų saugojimo debesyse). Vis dėlto tik 10 proc. problemas patyrusių vartotojų atveju buvo panaudotos taisomosios priemonės. Dėl šių neišspręstų problemų ES vartotojai patyrė finansinę ir nefinansinę žalą, kurios bendra suma siekia nuo 9 iki 11 mlrd. eurų.

10%

Kokį sprendimą siūlo Europos Komisija?

Komisija siūlo dvi direktyvas: viena jų skirta skaitmeniniam turiniui, kita – prekėms. Kartu jos užtikrins, kad prekių pirkimui internetu ir skaitmeninio turinio tiekimui visoje ES būtų taikomos tos pačios pagrindinės sutarčių teisės taisyklės.

Įmonės

Kuo šios direktyvos bus naudingos Lietuvos įmonėms?

Lietuvos įmonės galės tiekti skaitmeninį turinį ir parduoti prekes internetu vartotojams visoje ES remdamosi tuo pačiu sutarčių teisės taisyklių rinkiniu. Tai padidins teisinį saugumą ir sukurs įmonėms palankią aplinką.

Tiekdamos skaitmeninį turinį, Lietuvos įmonės išvengs išlaidų dėl teisinio susiskaidymo, kurį lemia bendrųjų ES taisyklių stoka ir tai, kad kai kurios valstybės narės imasi įgyvendinti specifinius nacionalinius teisės aktus. Parduodamos prekes įmonės sutaupys išlaidas, reikalingas prisitaikyti prie kiekvienos šalies narės, kurioje pageidaujama prekiauti, sutarčių teisės taisyklių.

Bendros visoje ES taikomos taisyklės sumažins vartotojų nerimą dėl sutarčių teisės. Daugiau **vartotojų** bus paskatinti **pradėti pirkti internetu iš kitų ES šalių**, taigi bus sukurta rinka, kurią sudarys **iki 70 mln.** tarpvalstybinės prekybos internetu klientų. Tai atvers naujas rinkas ir bus ypač naudinga mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), kurioms reikia plėsti savo klientų bazę (dažnai – ir už savos rinkos ribų).

Vartotojai

Kuo šios direktyvos bus naudingos Lietuvos vartotojams?

Lietuvos vartotojai turės prieigą prie įvairių parduotuvėjų iš visos ES pasiūlymų, todėl galės **rinktis iš platesnės gaminių pasiūlos konkurencingesnėmis kainomis**.

Vartotojai turės konkrečias teises, o naudojantis prieiga prie skaitmeninio turinio ir perkant prekes internetu bus taikoma aukšto lygio apsauga. Skaitmeninio turinio atveju taisyklės bus taikomos ir tada, kai vartotojai mokės pinigus, ir tada, kai jie tiekėjui pateiks savo asmens duomenis, kad gautų prieigą prie turinio (pvz., tiesiog užsiregistruos).

SKAITMENINIS TURINYS:

Tiekėjo atsakomybė dėl defektų: jeigu skaitmeninis turinys turi defektų, vartotojas gali paprašyti taikyti taisomąją priemonę. Tiekėjo atsakomybei už tokius defektus nebus taikomi laiko apribojimai, nes skaitmeninis turinys (kitaip nei prekės) nesusidėvi ir nesensta.

Įrodinėjimo pareigos perkėlimas: jeigu skaitmeninis turinys turės defektų, vartotojui nebus primetama pareiga įrodyti, kad tiekimo metu šie defektai egzistavo – tai tiekėjas turės įrodyti, kad buvo priešingai. Tai svarbu atsižvelgiant į skaitmeninio turinio techninį pobūdį: vartotojams gali būti ypač sudėtinga įrodyti problemas priežastį.

Teisė nutraukti sutartį: vartotojai turės teisę nutraukti ilgalaikes sutartis bei tiekėjo iš esmės pakeistas sutartis.

PREKĖS:

Įrodinėjimo pareigos perkėlimas dvejiems metams: Lietuvoje šiuo metu taikoma taisyklė, kad vartotojui, prašančiam taisomosios priemonės, 6 mėnesius nėra primetama pareiga įrodyti, kad defektas egzistavo tiekimo metu – tai pardavėjas turi įrodyti priešingai. Laikotarpis, per kurį ši įrodinėjimo pareiga tenka pardavėjui, bus pratęstas iki dvejų metų.

Smulkūs defektai: jeigu pardavėjas negalės atlikti arba neatliks gaminio su defektu pataisyti arba pakeitimo, vartotojai turės teisę nutraukti sutartį ir gauti kompensaciją – ši taisyklė galios ir smulkių defektų atveju.

Kaip šios direktyvos sustiprins ekonomikos augimą?

Pašalinus kliūtis, susijusias su sutarčių teise, bus galima lengviau vykdyti tarpvalstybinę prekybą.

Numatyta, kad aktyvesnė ekonominė veikla **lems ES BVP** augimą – **jis turėtų padidėti 4 mlrd. eurų** (palyginti su dabartiniu lygiu).

Numatoma, kad Lietuvos BVP turėtų išaugti maždaug **3,6 mln. eurų**.

Didesnis konkurencingumas lems mažesnes vartotojų kainas visoje ES. Todėl bus sustiprinta vartotojų gerovė. Numatoma, kad namų ūkių vartojimo lygis ES išaugs **18 mlrd. eurų** (palyginti su dabartiniu lygiu).

Taip pat numatoma, kad **Lietuvoje** dėl mažesnių vartotojų kainų namų ūkių vartojimo lygis išaugs 11 mln. eurų.

ŠALTINIAI:

- *Flash Eurobarometer 396 'Retailers' attitudes towards cross-border trade and consumer protection' (2015)*
- *Flash Eurobarometer 413 'Companies engaged in online activities' (2015)*
- *Eurostat Survey on Internet purchases by individuals (2015)*
- *Eurobarometer 397 'Consumer attitudes towards cross-border trade and consumer protection' (2014)*
- *'Consumer surveys identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most', GfK (2015)*
- *'Economic Study on Consumer Digital Content Products', ICF International (2015)*
- *'The Macro-economic Impact of e-Commerce in the EU Digital Single Market' (2015)*

Už teisingumą, vartotojus ir lyčių lygybę atsakinga Komisijos narė Věra Jourová #VeraJourova

Europos Komisija – Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas

#EU_consumer

EUJustice

EUJustice

#DigitalSingleMarket
<http://ec.europa.eu/justice/dsm>

Leidinių biuras

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2015
© Europos Sąjunga, 2015
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Print

ISBN 978-92-79-53821-6

doi:10.2838/992021

DS-04-15-911-LT-C

PDF

ISBN 978-92-79-53823-0

doi:10.2838/36071

DS-04-15-911-LT-N